

Same same, but different

En jämförelse av den thailändska och svenska grundskolan

Introduktion

Att alla barn skall lära sig läsa, skriva och räkna är något som alla länder strävar mot. På ett eller annat sätt finns strukturer för grundskolan över hela världen så att barn kan lära sig dessa grundläggande färdigheter. Det är lätt att bli hemmablind och tro att skolan världen över fungerar på samma sätt som den här hemma i Sverige. Så är det förstås inte. Precis som allt annat så skiljer det sig mycket mellan länder hur man valt att organisera skolan och hur man tror elever lär sig bäst. Då alla skolor utför sin verksamhet på olika sätt finns mycket att lära mellan de olika länderna i världen.

Thailand är ett land på stark framfart men som än så länge inte har några starka skolresultat. Svenska skolan är långt ifrån i topp i världen men har medelgoda resultat. Genom att jämföra de två skolsystemen kan värdefulla perspektiv lyftas och skapa en bättre förståelse för varför skolresultaten ser ut som dem gör.

Frågeställning

Utifrån observation och kompletterande frågeintervju; Vilka är den thailändska grundskolans största utvecklingsbehov jämfört med den svenska grundskolan? Vilka likheter och skillnader finns och kan dessa förklara PISA-resultaten?

Bakgrund

Brister i svenska skolan

När svenska skolan debatteras lyft ofta lärarnas arbetssituation och lärarnas status upp som två stora brister. En annan fråga som ofta lyfts är vem som ska ha ansvaret för skolan, staten eller kommunen. Det senare kommer dock inte behandlas vidare i denna rapport då studien av Thailands grundskola inte grundar sig i dess struktur utan observationer som görs i och kring klassrummet.

Lärarnas ohållbara arbetssituation är tydlig i statistiken, mellan 2010 och 2015 ökade sjukskrivningarna på grund av stressrelaterade sjukdomar med 57% (Läraryrket, 2015). Det är framför allt mängden administrativt arbete, pressen och ifrågasättandet av lärarprofessionen från exempelvis föräldrar som beskrivs som de stora orsakerna. Att läraryrket har fått låg status kan också ses i statistiken, för få personer söker sig till lärarutbildningarna för att motverka läraryrket och säkra kvalitén på utbildningen (Läraryrket, 2014).

PISA-resultat

PISA-undersökningen mäter var tredje år elevers prestationer inom matematik, läsförståelse och naturvetenskap och jämför dem länder sinsemellan, 2015 deltog 70 länder i undersökningen (OECD, 2016). Genom att ta del av undersökningens resultat är det möjligt att få en inblick i hur olika länder presterar i olika ämnen och gentemot varandra. Undersökningen säger såklart inte allt men ger en generell bild av hur situationen ser ut. Figurerna nedan visar ett medelvärde av de tre ämnena, resultatet för varje enskilt ämne ser ganska likt ut varav det inte presenteras separat i denna rapport.

Figur 1a: Genomsnittlig prestation.

Thailändska elever hade i genomsnitt 415 poäng och svenska elever 496 poäng. Genomsnittet för alla länder är 492 poäng och markeras av den svarta linjen (OECD, 2016).

Figur 1b: Andel elever som presterade bra.

1,7 % av de thailändska eleverna presterade bra och 16,7 % av de svenska eleverna. Genomsnittet för alla länder är 15,3 % och markeras av den svarta linjen (OECD, 2016).

Figur 1c: Andel elever som presterade dåligt.

35,8 % av de thailändska eleverna presterade dåligt och 11,4 % av de svenska eleverna. Genomsnittet för alla länder är 13,0 % och markeras av den svarta linjen (OECD, 2016).

I figurerna är det tydligt att Sverige presterar väldigt nära medelvärdet för alla länder i undersökningen medan Thailand ligger en bit efter då den genomsnittliga prestationen är betydligt sämre än medel, andel som presterar bra är låg och andel som presterar dåligt är hög.

Metod

Datainsamling

Studien av Thailands grundskola har genomförts genom främst direktobservation på fyra olika grundskolor, tre utanför Sing Buri och en utanför Hua Hin. Observationerna har kompletterats med frågor till en engelskalärare och koordinatörer från volontärorganisationen, då det är dessa personer som pratar engelska som varit involverade i grundskolorna som observerats. Hädanefter kallas dessa personer respondenter.

Observationsmetoden valdes av framför allt två anledningar. Den största av dem är språkbarriären. Det är få på den thailändska landsbygden som talar så pass bra engelska att annat än kortare enklare frågor, en större intervjustudie eller liknande var därför uteslutet. Den andra anledningen är lärarnas begränsade tid då de undervisar så gott som hela dagarna, detta gör det svårt att få till en längre intervjustid även om språket inte hade varit ett problem.

För att undersöka thailändarnas bild av sin grundskola och dess utvecklingspotential eller behov har observationen även kompletteras av kortare intervjuer av respondenterna kring detta ämne, trots språkbarriären. Intervjun var mycket informell och ostrukturerad för att kunna anpassas efter respondentens svar då de olika respondenterna anser att olika saker är viktigast för den thailändska grundskolans utveckling.

Analys

Resultatet av studien jämförs med motsvarande aspekter i den svenska grundskolan. Utifrån detta kan likheter och skillnader hittas mellan den thailändska och svenska grundskolan. Skillnaderna analyseras sedan vidare för att se om dessa kan förklara PISA-resultaten.

Metoddiskussion

Under studien har ingen transkribering av intervjuer eller observationer gjorts. Detta gör det mycket svårt att säkerställa att datan har tolkats och analyserats rätt då det inte finns möjlighet att verifiera med en tredje part (Essaiasson, 2017). Intervjusituationerna var även

tidspressade för att få in mellan lektioner vilket kan ha gjort att respondenten inte tänkte igenom sina svar på samma sätt som de hade gjort i en mindre tidspressad situation.

Undersökningen tar endast plats på fyra olika grundskolor i Thailand där alla ligger på landsbygden. Detta gör att resultaten inte kan tillskrivas alla Thailands grundskolor utan endast indikera hur skolan fungerar på landsbygden.

Resultat

Observationer

Skolorna är generellt väldigt små vilket gör att lärarna är ensamma inom sitt ämne och har inte möjlighet till något dagligt samarbete med ämneskollegor. Samarbete mellan ämneskollegor värderas högt av lärare jag mött i svenska skolan.

Lärarna i Thailand undervisar väldigt mycket, ungefär 25 timmar i veckan jämfört med svenska grundskolelärare som undervisar knappt 20 timmar i veckan (Lärarnas Riksförbund, 2016) vilket lämnar mycket lite tid åt att förbereda och utveckla undervisningen.

Antal elever per klass är betydligt lägre än i Sverige även om det varierar mycket mellan olika skolor. De flesta skolor har ungefär 15 elever per klass vilket kan jämföras med en svensk klass som ofta har ungefär 30 elever. Trots det få antal elever så anpassas inte undervisningen inte till eleverna som individer utan alla moment görs tillsammans eller enskilt där klassen väntar in dem som är långsammare.

Respondentsvar

I undervisningen ligger fokus på att förbereda eleverna på att prestera på de prov som skrivs. För låg- och mellanstadiet är det största provet ett nationellt prov i sjätte årskursen som gör att eleverna kan söka sig vidare till högstadieskolor. I engelskan innebär detta att fokus ligger på skriftlig engelska och muntlig engelska prioriteras bort. Detta är dock något som fler och fler skolor har börjat ändra på då fler och fler inser hur viktig den muntliga engelskan är för elevernas framtid då så mycket av Thailands ekonomi kretsar kring turism, även om det inte finns med på de nationella proven.

De prov som skrivs överlag har många gånger till största delen fler-svarsfrågor. Många lärare låter även eleverna göra om samma prov igen och igen tills dem klarar provet för att inte själva framstå som dåliga lärare.

Framför allt på mindre skolor finns inte tillräckligt med lärare och inte alltid lärare i alla ämnen. Detta leder till att en del lärare får undervisa i andra ämnen än dem de utbildat sig inom för att täcka upp för bristen på lärare. Lärarna har inte heller någon bra eller konkurrenskraftig lön. I Sing Buri tjänar en lärare ungefär 20 000 Bath, dvs ungefär 5 000 kr.

Diskussion och slutsatser

Lärarnas status och arbetssituation

Det finns stora likheter mellan Thailand och Sverige när det kommer till lärarnas status och arbetssituation. För det första har lärarna relativt låga löner, i Thailand är dock lönerna än lägre än i Sverige. Levnadskostnaderna i Thailand är ungefär 40% lägre än i Sverige (Numbeo, 2018), detta är inte tillräckligt mycket lägre för att en lön på 5 000 kr skall vara

jämförbart med en svensk grundskolelärares lön på drygt 30 000 kr (Statistiska centralbyrån, 2018). Lärare har därmed med sämre levnadsstandard i Thailand än vad de gör i Sverige.

För det andra så har lärarna en arbetsituation med alldeles för mycket att göra som enligt debattörerna i Sverige gör läraryrket oattraktivt och därmed får låg status. Även om det är möjligt att de thailändska lärarna har mindre administrativa uppgifter så undervisar dem mer och därmed är det högst sannolikt att även deras arbetsituation är allt för pressad.

Dessa två anledningar är enligt den svenska skoldebatten de två största anledningarna till att det råder lärarbrist och rimligtvis är dem stora anledningar även i Thailand. Lärarbristen verkar även vara än mer utbredd i Thailand, framför allt på landsbygden. Att ha lärare som undervisar i ämnen de inte utbildat sig inom sänker kvalitén på undervisningen. Detta då läraren är osäkrare i ämnet vilket ofta lyser igenom i undervisningen och i hur väl läraren kan förklara ämnet innehåll för eleverna.

En av de viktigaste faktorerna för att utvecklas som lärare och utveckla undervisningen är samarbetet mellan kollegor. Det är genom diskussion och återkoppling som lärare kan lyfta sin undervisning till det bättre. En del av detta kan göras mellan lärare som undervisar i olika ämnen men en del görs föredragsvis mellan lärare som undervisar i samma ämne då ämnenas karaktär skiljer sig mycket vilket ibland gör det svårt att ha konkreta diskussioner mellan ämnena. De thailändska skolorna på landsbygden har inte denna möjligheten vilket gör att lärarna potentiellt utvecklas långsammare eller aldrig når upp till sin potential. Att lärarna inte utvecklas så väl som de skulle kunna ha gjort påverkar eleverna då det är deras undervisning som inte förbättras.

Att de thailändska lärarna verkar ha det sämre än de svenska ekonomiskt och en minst lika dålig arbetsituation tillsammans med den än större bristen på kompetenta lärare och de sämre möjligheterna till att utvecklas som lärare på ett optimalt sätt är troligen stora anledningar till Thailands genomsnittliga låga resultat i PISA-undersökningen. Elever är mycket beroende av sin lärare för att kunna lära sig och prestera bra i ett ämne, saknas kompetens hos läraren för att stödja eleverna är det väldigt troligt att eleverna kommer falla efter i ämnet. Flera studier har visat att det är just läraren och dennes kompetens, förmåga och engagemang som påverkar elevernas resultat allra mest (Skolinspektionen, 2010).

Examination

Prov är inte bara ett sätt att bedöma eleverna och ge dem återkoppling utan det är också ett sätt för läraren att få återkoppling på om sin undervisning har fungerat. Hur proven utformas bestämmer därmed vilken återkoppling som både elever och lärare får. Om provens utformning matchar den kunskap och de förmågor som önskas testas så är det ett kraftfullt verktyg. Om proven däremot är utformade så att de inte testar hela spannet av olika typer av förmågor kan elever och lärare luras tro att de presterar bättre inom ämnet än vad de egentligen gör. Flervalsfrågor som är vanligt i Thailand är en bra metod för att repetera kunskap då eleven tvingas fungera över alla svarsalternativen som då påminner om annan kunskap än just den frågan berör. Flervalsfrågor testar dock oftast inte alla ämnets olika aspekter. Exempelvis en analyserande eller diskuterande förmåga kan vara svårt att testa med ett sådant prov vilket då kan leda till att både elever och lärare tror att eleverna är duktiga i ett ämne även om de saknar förmågan att hantera relevanta aspekter av ämnet. I

svenska skolan skall olika förmågor bedömas vilket minskar risken för att prov med endast en aspekt blir den primära bedömningsgrunden.

I Thailand är de nationella proven mycket viktiga eftersom det är med dess resultat eleverna söker sig vidare till högre årskurser. Vad proven innehåller påverkar därmed vad undervisningen fokuserar på i än större grad än vad de nationella proven gör i Sverige. Detta är väldigt tydligt i engelskundervisningen. Proven i engelska fokuserar på läs- och skrivförmågorna hos eleverna vilket gör att undervisningen också har fokuserats på detta. Därmed har den muntliga förmågan blivit lidande vilket lett till att många thailändare som även läst mycket engelska på universitetet har svårt att hålla en enklare konversation då den förmågan inte varit i fokus. De senaste åren har detta börjat förändras då elevernas möjlighet till arbete inom turismen väger upp mot att förmågan inte testas på proven. I andra ämnen är det möjligt att relevanta förmågor fortfarande inte lyfts upp om det inte finns utomstående faktorer som kräver att eleverna arbetar med dem.

Om proven skiljer sig mycket i karaktär från PISA-undersökningens tester är detta en möjlig förklaring till de genomsnittligt låga resultaten för Thailands elever. Sveriges elever har inte samma fokus på en typ av prov eller förmåga vilket gör dem bättre förberedda för olika typer av tester än de skulle ha varit om proven var mer standardiserade och präglade undervisningen mer.

Individanpassning

Individanpassning av undervisningen är enligt mina upplevelser från praktik i den svenska gymnasieskolan en av lärarens svåraste med viktigaste uppgifter, det är till och med något som explicit står i skollagen att det skall göras: ”*Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål*”. Även om detta inte är en garanti för att det blir gjort så ökar chanserna när det så tydligt ingår i lärarens uppdrag. I Thailand har jag inte sett några spår av individanpassning, varken när det gäller elever med extra svårigheter eller elever som har det extra lätt för sig. Detta gör att elever som har svårt för sig lätt halkar mer efter och elever som har det lätt för sig inte får möjlighet att utvecklas till sin fulla potential.

Bristen på individanpassning kan vara en stor förklaring till PISA-resultaten gällande andel elever som presterar bra respektive dåligt. Detta eftersom Thailand mycket liten andel elever som presterar bra och en stor andel elever som presterar dåligt jämfört med Sverige. Utan individanpassning hamnar fler elever efter och färre elever når sin maximala potential.

Referenser

- Essaiasson, P., et al. (2017) *Metodpraktikan*. Stockholm: Norstedts juridik.
- Lärarförbundet. (2014) 9 000 nya platser på lärarutbildningen. *Lärarnas tidning*. <http://lararnastidning.se/9-000-nya-platser-pa-lararutbildningen/> (2018-01-21)
- Lärarförbundet. (2015). Allt fler lärare sjukskrivna på grund av stress. *Lärarförbundet*. <https://www.lararforbundet.se/artiklar/allt-fler-larare-sjukskrivna-pa-grund-av-stress> (2018-01-21)
- Lärarnas Riksförbund. (2016) *Mer tid för varje elev*.

- Numbeo. (2018) Cost of Living in Thailand. *Cost of Living*.
https://www.numbeo.com/cost-of-living/country_result.jsp?country=Thailand (2018-01-21).
- OECD. (2016) *PISA 2015 Results in Focus*.
- Skolinspektionen. (2010) *Framgång i undervisningen*.
- Statistiska centralbyrån. (2018) Genomsnittlig lön för lärare i grundskolan. *Statistiska centralbyrån (SCB)*. https://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Temaomraden/Jamstalldhet/Fordjupningar/Utbildning-och-forskning/Larare-och-skolledare/Genomsnittlig-lon-for-larare-i-grundskolan/ (2018-01-21).